

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์
เรื่องพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
The Development of Learning Activity on the History Methods in
Sukhothai Kingdom Evolution for Mathayomsuksa 1 Students

ARTICLE INFO

Article history :

Received 31 MARCH 2021

Revised 17 JULY 2021

Accepted 7 AUGUST 2021

Available Online

กมลวรรณ สืบสุนทร¹ และ ปิยลักษณ์ โพธิ์วรรณ²

Kamonwan Suebsunthorn¹ and Piyaluk Potiwan²

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to develop learning activities using the historical methods to be effective in accordance with the criteria of 80/80, 2) to compare the achievement before and after the learning, 3) to compare the analytical thinking between before and after the learning And 4) to study the students' satisfaction towards the learning activities using the historical method. Samples were 35 students of Chiang Yuen Phitthayakhom School, Maha Sarakham Province in academic year 2020, They were selected by cluster random sampling. The data collection instruments were 10 of lesson plans learning achievement test with the most appropriate and the averages were 4.69–4.98, the 20 questions of multiple–choices academic achievement test with the difficulty between 0.20 – 0.63, the discrimination between 0.20–0.63 and the reliability of 0.70, analytical thinking ability test with the difficulty between 0.50–0.70, the discrimination between 0.30–0.50 and the reliability of 0.74, and the satisfaction questionnaire with the Index of item objective congruence (IOC) between 0.60–1.00 . Data were analyzed by percentage, means, standard deviation, and t–test dependent.

The finding of this research showed that ; 1) the history methods lesson plans using had efficiency met the set criteria of 90.89/81.57, 2) The mean score after learning was higher than the before learning at the .05 level of significance, 3) students' analytical thinking after learning was higher than before learning at the .05 level of significance. And 4) the students' satisfaction towards learning in overall was at highest level (\bar{x} = 4.88, S.D. = 0.32)

KEYWORDS : HISTORICAL METHOD / LEARNING ACHIEVEMENT / ANALYTICAL HINKING

¹ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาสังคมศึกษา) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ประเทศไทย
M.Ed. (Social Studies), Faculty of Education, Rajabhat Maha sarakham University, Thailand.

² รองศาสตราจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ประเทศไทย
Associate Professor, Faculty of Political Science and Public Administration, Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand.
Corresponding author; E–mail address : kamongun666@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังเรียน 3) เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนก่อนและหลังเรียน และ 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 35 คน โดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน 10 ชั่วโมง มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมมากที่สุด คือ 4.69–4.98 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ มีค่าความยากระหว่าง 0.20–0.63 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.20–0.80 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.70 แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีค่าความยากระหว่าง 0.50–0.70 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.30–0.50 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.74 และแบบสอบถามความพึงพอใจ มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60–1.00 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าทีแบบไม่มีอิสระ

ผลการวิจัย พบว่า 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 90.89/81.57 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และ 4) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.88, S.D. = 0.32$)

คำสำคัญ : วิธีการทางประวัติศาสตร์ / ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน / การคิดวิเคราะห์

บทนำ

คนในสมัยปัจจุบันรู้จักเมืองสุโขทัยในอดีตว่าเป็นเมืองมรดกโลกและเป็นยุคสมัยที่ก่อให้เกิดประเพณีต่าง ๆ และเป็นแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม ดังนั้น การเรียนประวัติศาสตร์เกี่ยวกับพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จึงมีความจำเป็นและมีส่วนสำคัญ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) ได้สะท้อนให้เห็นว่า การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อ การแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัตประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาคและของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ ในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาคุณภาพ และขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศไทยภายใต้ แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์ และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม และประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ และส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย และเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับแนวปฏิรูปศึกษาจึงได้ประกาศใช้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มีความชัดเจนทั้งเป้าหมายของหลักสูตรใน

การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่และสถานศึกษา โดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด เพื่อเป็นทิศทางในการจัดทำหลักสูตร และนำไปจัด การเรียนการสอนในระดับต่าง ๆ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติ ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐาน ความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็น 1 ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และประวัติศาสตร์เป็นสาระการเรียนรู้หนึ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์เป็นศาสตร์หรือสาขาวิชาการหนึ่ง หมายถึง การศึกษาเรื่องราวสำคัญ ๆ ที่เชื่อว่าจะได้เกิดขึ้นจริงเกี่ยวกับประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ของมนุษย์ในสังคมใดสังคมหนึ่งบนพื้นฐานของการวิพากษ์ วิเคราะห์หลักฐาน เอกสารชั้นต้นและหลักฐานร่วมสมัยอื่น ๆ เพื่อเข้าใจปัญหาในสังคมปัจจุบัน จะเห็นว่า นิยามเหล่านี้มุ่งเน้นไปที่คำว่า การศึกษาหรือวิธีการศึกษาอันเป็นลักษณะเฉพาะของประวัติศาสตร์ในแง่นี้ ประวัติศาสตร์มีคุณค่าในทางการศึกษาเพราะเป็นกระบวนการสร้างภูมิปัญญา (Intellectual process) และวิธีการทางประวัติศาสตร์สามารถพัฒนาศักยภาพของผู้ศึกษาให้เป็นนักคิดและปัญญาชนของสังคม ผู้วิจัยจึงได้เล็งเห็นความสำคัญของวิชาประวัติศาสตร์ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2558)

การจัดการเรียนรู้ในวิชาประวัติศาสตร์ที่ผ่านมาประสบกับปัญหา เนื่องจากเนื้อหาเป็นนามธรรม นักเรียนไม่สามารถสัมผัสกับประวัติศาสตร์ได้โดยตรง การเรียนการสอนจึงอาศัยการอ่าน การท่องจำ และการลำดับเหตุการณ์ โดยผู้เรียนไม่ได้ใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ ทำให้นักเรียนไม่ได้พัฒนาการคิด และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทูติยาภรณ์ ภูมิดอนมิ่ง (2551) กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนการสอนเช่นนี้ ทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ เมื่อนักเรียนไม่สนใจในการเรียนวิชาดังกล่าว และเห็นว่าเป็นการเรียนเพื่อจดจำเรื่องราวในอดีตเท่านั้น จึงทำให้นักเรียนไม่เห็นคุณค่าของวิชาประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นวิชาที่พัฒนาความเป็นพลเมืองดี เรียนรู้อดีตเพื่อเข้าใจสภาพปัญหาในปัจจุบันและการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีเหตุผล สิริวรรณ ศรีพหล (2553) กล่าวถึง การปรับการจัดการเรียนการสอนโดยกิจกรรมต้องส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยเฉพาะสาระประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของมนุษย์และความสัมพันธ์ของมนุษย์กับ สิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมซึ่งมีความต่อเนื่องของเวลา เช่น พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการในสมัยสุโขทัย และให้นักเรียนวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นวิธีการแสวงหาความรู้หรือกระบวนการค้นคว้าหาข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ ที่ได้ นำเอาวิธีการทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการสอบสวนปัญหาทางประวัติศาสตร์ ทำให้ประวัติศาสตร์เป็นศาสตร์ที่สมบูรณ์เพราะประกอบไปด้วยเหตุที่นำไปสู่ผลที่สามารถตรวจสอบและพิสูจน์ได้

จากความสำคัญข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษา เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่องพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น เพราะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์จะทำให้ให้นักเรียนได้องค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์ บนพื้นฐานของการกำหนดประเด็นปัญหา การกำหนดหัวข้อเรื่องที่ศึกษา การรวบรวมหลักฐาน การประเมินค่าของหลักฐาน การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และจัดหมวดหมู่ข้อมูล และการเรียบเรียงข้อมูลเพื่อนำไปสู่การนำเสนอต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่องพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่องพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่องพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย

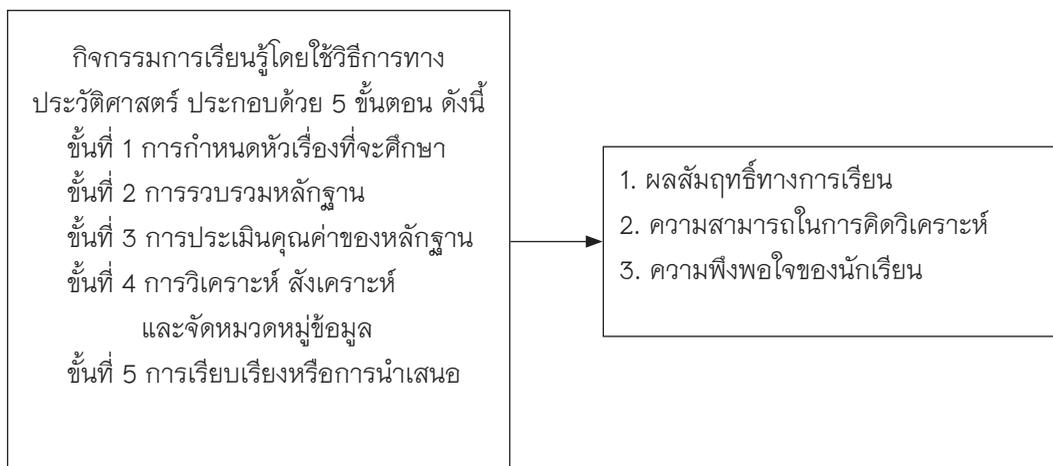
วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 7 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 275 คน โรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ภาคเรียน ที่ 2 ปีการศึกษา 2563

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 35 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

กรอบแนวคิด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่องพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 10 แผน 10 ชั่วโมง ได้ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมมากที่สุด คือ 4.69-4.98
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ได้ค่าความยากระหว่าง 0.20-0.63 ค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.70

3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ได้ค่าความยากระหว่าง 0.50–0.70 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.30–0.50 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.74

4. แบบสอบถามความพึงพอใจ ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่องพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 10 ข้อ ได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.60–1.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ทำการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่องพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยกำหนดประสิทธิภาพ E_1/E_2 ตามเกณฑ์ 80/80

2. วิเคราะห์จากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ซึ่งใช้สถิติทดสอบแบบ Dependent Samples t-test

3. วิเคราะห์จากการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการพัฒนาจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ซึ่งใช้สถิติทดสอบแบบ Dependent Samples t-test

4. วิเคราะห์ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่องพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยวิธีการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพของการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่องพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

รายการ	N	คะแนนเต็ม	คะแนนรวม	\bar{x}	S.D.	ร้อยละ	เกณฑ์ 80/80
ประสิทธิภาพของกระบวนการ E_1	35	100	3181	90.89	6.34	90.89	สูงกว่า
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ E_2	35	20	571	16.23	1.61	81.57	เกณฑ์
ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ (E_1/E_2) เท่ากับ 90.89/81.57							

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลของการหาประสิทธิภาพของการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่องพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ / เท่ากับ 90.89/81.57 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่องพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	\bar{x}	S.D.	df	t	Sig
ก่อนเรียน	35	20	5.26	1.98	34	32.82	.00.
หลังเรียน	35	20	16.23	1.61			

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่องพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน ทั้งก่อนและหลังเรียน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 5.26 คะแนน และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 16.23 คะแนน โดยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	\bar{x}	S.D.	df	t	Sig
ก่อนเรียน	35	20	5.43	1.29	34	70.10	.00
หลังเรียน	35	20	16.69	1.23			

จากตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน ทั้งก่อนและหลังเรียน นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 5.43 คะแนน และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 16.69 คะแนน โดยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่องพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย

ข้อที่	รายการ	\bar{x}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1	นักเรียนพอใจกับการมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์และกติกาสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.77	0.43	มากที่สุด
2	นักเรียนพอใจกับการมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล	4.83	0.38	มากที่สุด
3	นักเรียนสนุกกับการทำใบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่ได้ค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเอง	4.89	0.32	มากที่สุด
4	นักเรียนชอบที่มีโอกาสได้เรียนรู้ด้วยตนเองในเรื่องที่สนใจ	4.86	0.36	มากที่สุด
5	นักเรียนชอบที่สามารถเรียงลำดับเนื้อหาที่สับสนได้อย่างเป็นระบบ	4.89	0.32	มากที่สุด

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	\bar{x}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
6	นักเรียนสนุกกับการวิเคราะห์สถานการณ์และค้นหาคำตอบ	4.94	0.24	มากที่สุด
7	นักเรียนพอใจที่ครูแนะนำวิธีการค้นหาข้อมูลและแหล่งเรียนรู้	4.91	0.28	มากที่สุด
8	นักเรียนชอบที่ครูสรุปเนื้อหาการเรียนได้เข้าใจแล้วสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.86	0.36	มากที่สุด
9	นักเรียนชอบสื่อการเรียนการสอนที่ครูนำเสนอ	4.97	0.17	มากที่สุด
10	นักเรียนพอใจกับรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์	4.83	0.38	มากที่สุด
เฉลี่ย โดย รวม	4.88	0.32	มาก ที่สุด	

จากตารางที่ 4 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่องพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.88$, S.D.=0.32)

อภิปรายผล

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่องพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สรุปและอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่องพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า มีประสิทธิภาพ /เท่ากับ 90.89/81.57 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 ทั้งนี้ เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ได้ผ่านการสร้างอย่างเป็นระบบและเป็นลำดับขั้นตอน โดยเริ่มจากการศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาดำเนินการวิเคราะห์ผล การเรียนรู้สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย เพื่อนำมาจัดเป็นแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ตามขั้นตอนของ ฌองค์ ฟวงพิศ และวุฒิชัย มูลศิลป์ (2553) จากนั้นผู้วิจัยทำการหาประสิทธิภาพพร้อมดำเนินการแก้ไขในส่วนที่บกพร่องและดำเนินการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

2. จากการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่องพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้เป็นผลมาจาก วิธีการทางประวัติศาสตร์ เป็นกระบวนการศึกษาค้นคว้า หาข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ โดยการตั้งประเด็นปัญหาหรือข้อสมมติฐาน การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมอย่างเป็นระบบ และการตีความหลักฐานอย่างเป็นเหตุเป็นผล

โดยจะมีวิธีการหรือขั้นตอนเพื่อให้ได้องค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงในเรื่องต่าง ๆ ที่สามารถตรวจสอบและพิสูจน์ได้ ดัง Mahoney (2004) ได้กล่าวถึง วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นกระบวนการสำคัญในการศึกษา เนื่องจากนักวิจัยทางสถิติส่วนใหญ่มักเชื่อว่า การวิเคราะห์เชิงปริมาณ สามารถให้ข้อสรุปและความถูกต้องของผลการวิจัยได้เพียงพอ ซึ่งความจริงวิธีการทางประวัติศาสตร์จะสามารถหาข้อเท็จจริงหรือผลสรุปของการวิจัยและข้อมูลที่หน้าเชื่อถือมากกว่าและวิธีการทางประวัติศาสตร์จะช่วยให้ผู้ศึกษามีวิธีคิดแบบใหม่ ๆ จากการสงสัยและความสงสัยจะนำไปสู่กระบวนการพิสูจน์ที่เป็นระบบผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์จนได้ข้อสรุปที่หน้าเชื่อถือ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปรีชา บุตรโธสงศ์ (2558) ได้วิจัยเรื่อง ผลการใช้รูปแบบการสอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง พัฒนาการกรุงรัตนโกสินทร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองก๊กพิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 48 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 โรงเรียนหนองก๊กพิทยาคม ที่เรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์เรื่อง พัฒนาการกรุงรัตนโกสินทร์ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. จากการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้เป็นผลมากจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์นั้น ในขั้นตอนแรกของการจัดการเรียนการสอน การกำหนดหัวข้อเรื่องที่จะศึกษาหรือการกำหนดปัญหาที่ถือได้ว่าเป็นการเริ่มการวิเคราะห์ เพราะผู้เรียนจะเริ่มคิดว่าต้องการอะไร มีความสนใจประเด็นใด อยากรู้หรือมีความสงสัย จึงตั้งหัวข้อที่ต้องการศึกษาขึ้นมา ทั้งการรวบรวมหลักฐาน การประเมินคุณค่าของหลักฐาน การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และจัดหมวดหมู่ข้อมูล รวมไปถึงการเรียบเรียงข้อมูลหรือสรุปเพื่อนำเสนอ ล้วนเป็นกระบวนการคิดวิเคราะห์เพื่อจะได้มาซึ่งคำตอบที่ถูกต้อง วัชรา เล่าเรียนดี (2547) กล่าวว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หมายถึง พฤติกรรมการปฏิบัติ ที่บ่งบอกถึงความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ อย่างละเอียดทุกแง่มุม โดยบอกอธิบายเหตุผลประกอบเรื่องที่รู้ระบุนความคิดรวบยอด ระบุนิยามระบุนความเชื่อมโยงของความคิดรวบยอดต่าง ๆ และรายละเอียดของเรื่องที่อ่านได้ สามารถที่จะแจกแจง จำแนกแยกแยะองค์ประกอบ ส่วนประกอบต่าง ๆ รวบรวมข้อมูลที่เป็นหลักฐานสำคัญเพื่อนำมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจและประเมินผลเพื่อสรุปอย่างเหมาะสม ซึ่งสามารถเชื่อมโยงไปยังวิธีการทางประวัติศาสตร์ได้ และแนวทางการจัดการเรียนการสอนการคิดวิเคราะห์ต้องมีความสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนควรมีการสร้างเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เป็นปัญหา ที่เริ่มจากง่ายไปหายากที่เกิดขึ้นรอบ ๆ ตัวของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์แก้ปัญหา โดยคำนึงถึงทักษะการคิดวิเคราะห์ ความสำคัญหรือเนื้อหาในการคิดวิเคราะห์ สิริวรรณ ศรีพหล (2553) ได้อธิบายว่า คุณค่าของวิธีสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ช่วยพัฒนาทักษะการคิดให้กับผู้เรียน โดยเฉพาะทักษะการคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินและการคิดอย่างมีวิจารณญาณ รวมไปถึงช่วยให้ผู้เรียนรู้จักการวางแผนและการทำงานอย่างมีระบบ การสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์นั้น มีขั้นตอนการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนต้องฝึกฝนการวางแผน เช่น การวางแผนในการแสวงหาข้อมูล การวางแผนในการรวบรวมข้อมูลวางแผนวิธีวิเคราะห์ สังเคราะห์ หรือประเมินข้อมูลว่าจะใช้วิธีใดตลอดจนวางแผนในการนำเสนอผลการศึกษา สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชัชวรี ธรรมเกษตรศรี (2558) ได้วิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 81 โรงเรียน จำนวน 441 ห้องเรียน จำนวน

นักเรียน 15,437 คน กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปราโมชวิทยารามอินทรา จำนวน 2 ห้องเรียน รวมทั้งหมด 70 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงกว่าการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. จากการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่องพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.32) ทั้งนี้ เนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่นักเรียนได้ใช้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ได้ด้วยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองโดยใช้ประสบการณ์ตรงจากการสืบค้นจากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ลัดดา อินจัญ (2562) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม เรื่องเมืองพพระโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ผลการวิจัยในครั้งนี้ ครูสามารถนำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ไปปรับใช้ในสาระอื่น ๆ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งเหมาะกับการเรียนรู้ด้วยตนเองและเป็นการยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นการจัดกิจกรรมที่เน้นการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ให้แก่ นักเรียนซึ่งส่งเสริมให้นักเรียนสามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ที่เกิดจากการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ส่งผลให้นักเรียนสามารถพัฒนาทั้งความรู้กระบวนการคิดการวางแผนในการทำงานอย่างเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำการวิจัยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์กับกลุ่มนักเรียนระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อเป็นการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ควรมีการวิจัยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เปรียบเทียบกับวิธีการสอนในรูปแบบหรือเทคนิคอื่น ๆ เพื่อพัฒนาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ในรายวิชาประวัติศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. ชุมชนสมุทรธรรม การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ชัชวรี ธรรมเกษตรศรี. (2558). *การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาประวัติศาสตร์โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

ณรงค์ พ่วงพิศ และวุฒิชัย มูลศิลป์. (2553). *หนังสือเรียนประวัติศาสตร์ไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6*. อักษรเจริญทัศน์.

- ทุติยาภรณ์ ภูมิดอนมิ่ง. (2551). *ความรู้ความเข้าใจในวิธีการทางประวัติศาสตร์ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ของครูสังคมนตรีระดับมัธยมศึกษา (ช่วงชั้นที่ 3 ถึง 4) ในจังหวัดขอนแก่น*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปรียา บุตรโธสงค์. (2558). *ผลการใช้รูปแบบการสอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง พัฒนาการกรุงรัตนโกสินทร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองกู่พิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ลัดดา อินจ้อย. (2562). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติมเรื่อง เมืองพบบพระโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์.
- วัชรา เล่าเรียนดี. (2547). *เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้สำหรับครูมืออาชีพ. ภาควิชาหลักสูตรและวิธีการสอน คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร*.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ 2560-2579*. พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2558). *ประวัติศาสตร์ไทยหลากหลายวิธีเรียน*. ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สิริวรรณ ศรีพหล. (2553). *การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นนทบุรี*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- Mahoney, J. (2004). *Comparative Historical Methodology*. Northwestern University.